

ROZPORZĄDZENIE Nr 4/2008

WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 27 lutego 2008 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 19 ust. 6 i ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087 oraz z 2007r. Nr 75, poz.493, Nr 176, poz. 1238, i Nr 181, poz. 1286) zarządza się, co następuje:

DZIAŁ I

PRZEDMIOT REGULACJI

§ 1. Ustanawia się plan ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego działającego na podstawie rozporządzenia Nr 36 Wojewody Łódzkiego z dnia 17 października 2005 r. w sprawie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, znajdującego się w granicach województwa łódzkiego (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 318, poz. 2928) oraz rozporządzenia Nr 9 Wojewody Mazowieckiego z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego leżącego częściowo w granicach województwa mazowieckiego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 75, poz. 1978), zwanego dalej Parkiem.

§ 2. 1. Plan ochrony Parku ustanawia się na okres obejmujący lata 2008 – 2027.

2. Użyte w niniejszym rozporządzeniu określenie „zaleca się” oznacza nieobowiązkowy, lecz preferowany, najbardziej efektywny sposób ochrony lub zagospodarowania terenu.

DZIAŁ II

CELE OCHRONY PRZYRODY ORAZ PRZYRODNICZE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA ICH REALIZACJI

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody Parku

§ 3. Określa się następujące cele ochrony przyrody Parku:

- 1) cele ochrony zasobów abiotycznych i ekosystemów wodnych:
 - a) podnoszenie odporności ekosystemów wód powierzchniowych na degradację, w tym pogarszanie się cech ilościowych i jakościowych zasobów wód powierzchniowych oraz modyfikację naturalnych procesów kształtujących ilość i jakość tych zasobów,
 - b) podnoszenie odporności na degradację ekosystemów, w obrębie których zachodzą procesy kształtowania się cech ilościowych i jakościowych zasobów wód podziemnych Parku,
 - c) przeciwdziałanie czynnikom i procesom powodującym degradację wód powierzchniowych i podziemnych,
 - d) zwiększenie odporności gleb na degradację oraz przeciwdziałanie czynnikom i procesom degradacji, w tym erozji i zanieczyszczeniu gleb,
 - e) zachowanie zróżnicowania form rzeźby oraz procesów warunkujących ich istnienie,
 - f) ochrona ekosystemów wodnych przed negatywnymi skutkami oddziaływań zewnętrznych;
- 2) cele ochrony siedlisk przyrodniczych, w tym zbiorowisk roślinnych:

- a) utrzymanie dotychczasowej różnorodności siedlisk przyrodniczych,
 - b) utrzymanie mozaikowego układu siedlisk przyrodniczych,
 - c) zachowanie zwartych kompleksów Puszczy Bolimowskiej z mozaiką zbiorowisk leśnych, w tym borów, borów mieszanych, dąbrów świetlistych, grądów, łągów i olsów, stanowiących ostoje chronionych i zagrożonych gatunków roślin, porostów i grzybów wielkoowocnikowych,
 - d) zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Rawki, a w szczególności jej naturalnego, meandrującego koryta wraz z kompleksem przestrzennym zbiorowisk roślinnych, reprezentujących pełną skalę wilgotnościową siedlisk występujących w dolinach rzek nizinnych oraz zapewnienie jej trwałego funkcjonowania jako korytarza ekologicznego,
 - e) zachowanie, poprawa stanu oraz przywracanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych śródleśnych polan, stanowiących ostoje chronionych i zagrożonych gatunków roślin oraz zbiorowisk roślinnych;
- 3) cele ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
- a) utrzymanie różnorodności rodzimych gatunków na ich naturalnych i półnaturalnych stanowiskach, w typowych dla nich fitocenozach,
 - b) zapewnienie warunków do wzrostu liczebności populacji chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków,
 - c) zwiększanie liczby potencjalnych mikrosiedlisk roślin zarodnikowych i grzybów,
 - d) utrzymanie i kształtowanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków,
 - e) utrzymanie lub wznowienie uprawy tradycyjnych odmian roślin użytkowych,
 - f) wykorzystanie walorów szaty roślinnej do celów dydaktycznych, edukacyjnych, naukowych oraz promocji Parku;
- 4) cele ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie możliwie najwyższej różnorodności gatunkowej zgrupowań zwierząt w miejscach ich występowania, w tym w szczególności gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych,
 - b) zapobieganie ubożeniu i niekorzystnym przekształceniom zgrupowań zwierząt,
 - c) utrzymanie populacji poszczególnych gatunków zwierząt, zwłaszcza chronionych, zagrożonych i rzadkich, na poziomie liczebności umożliwiającym ich przetrwanie oraz niedopuszczenie do negatywnych skutków rozmnażania w pokrewieństwie,
 - d) umożliwienie kontaktu pomiędzy metapopulacjami poszczególnych gatunków, warunkującego zachowanie różnorodności biologicznej na poziomie gatunku,
 - e) kontrola i ograniczanie liczebności gatunków introdukowanych, obcych oraz inwazyjnych zagrażających gatunkom rodzimym,
 - f) utrzymanie lub wznowienie hodowli rodzimych ras zwierząt gospodarskich;
- 5) cele ochrony krajobrazu:
- a) zachowanie i kształtowanie regionalnych cech fizjonomii krajobrazu związanych z dotychczasowymi sposobami gospodarowania,
 - b) ochrona wyróżniających się wizualnie form geomorfologicznych,
 - c) przywracanie, w miarę możliwości, obszarom o krajobrazie negatywnie przekształconym, ich potencjalnych wartości krajobrazowych i przyrodniczych,
 - d) kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej zapewniającej:
 - rozmieszczenie funkcji terenu w sposób niepowodujący obniżenia lub utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz niekolidujący wzajemnie ze sobą,

- optymalizację układu osadniczego oraz ograniczanie rozpraszania zabudowy,
- przeciwdziałanie wprowadzaniu antropogenicznych elementów dyszharmonizujących krajobraz,
- zachowanie wnętrz, punktów widokowych i dominant o szczególnych wartościach krajobrazowych, zarówno w krajobrazie zbliżonym do naturalnego, jak i w krajobrazie kulturowym;

6) cele ochrony wartości kulturowych:

- a) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego wraz z ich otoczeniem,
- b) rewitalizacja i rewaloryzacja przekształconych lub częściowo zniszczonych elementów dziedzictwa kulturowego,
- c) ochrona i utrwalanie tożsamości kulturowej, a zwłaszcza:
 - organizacji przestrzennej historycznych struktur osadniczych oraz swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
 - odtwarzanie i ożywianie lokalnych tradycji.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody

§ 4. Określa się następujące przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji celów ochrony Parku:

- 1) polityka przestrzenna oraz zasady, kierunki i formy ochrony powinny umożliwiać zachowanie i wzbogacanie oraz popularyzację wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju;
- 2) polityka przestrzenna oraz zasady, kierunki i formy ochrony powinny zapewnić utrzymanie istotnej roli Parku w regionalnym systemie przyrodniczym, jako:
 - a) elementu systemu obszarów chronionych, rozciągających się od Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich po Chojnowski Park Krajobrazowy, obejmującego wszystkie większe kompleksy leśne i leśno-łąkowe,
 - b) obszaru węzłowego rangi krajowej w sieci ekologicznej ECONET PL, stanowiącego łącznik pomiędzy obszarami węzłowymi rangi międzynarodowej - Puszcą Pilicką na południu oraz Puszcą Kampinoską na północy,
 - c) elementu tak zwanego „zielonego pierścienia Obszaru Metropolitalnego Warszawy”;
- 3) działalność gospodarcza i życie społeczne rozwijane na terenie Parku i w jego sąsiedztwie zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, nie mogą powodować pomniejszenia lub utraty wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku. Poszczególne rodzaje działalności gospodarczej powinny być nieuciążliwe dla przyrody oraz zharmonizowane ze środowiskiem kulturowym i krajobrazem, a jednocześnie muszą umożliwiać odpowiednie warunki życia i odpoczynku mieszkańcom Parku;
- 4) procesy urbanizacyjne na terenie Parku i w jego sąsiedztwie nie będą powstrzymywane, lecz właściwie kreowane, w celu zapewnienia jak najlepszej jakości wszystkich komponentów środowiska przyrodniczego oraz łączności Parku z innymi obszarami o podwyższonej aktywności biologicznej;
- 5) polityka przestrzenna na terenie Parku i w jego sąsiedztwie zmierzać będzie do:
 - a) zmniejszenia negatywnych skutków presji antropogenicznej na ekosystemy Parku,

- b) utrzymania właściwych warunków przyrodniczych na obszarze związanym funkcjonalnie z Parkiem, w szczególności w układzie zlewniowym,
 - c) przeciwdziałania izolacji terenu Parku;
- 6) pod względem społecznym pożądane jest stymulowanie rozwoju form aktywności zawodowej mieszkańców Parku w dziedzinach związanych zwłaszcza z turystyką, kulturą, nauką, dydaktyką, krajoznawstwem i techniczną infrastrukturą ochrony środowiska, przyczyniających się do poprawy warunków życia społeczności lokalnej poprzez wykorzystanie możliwości wynikających z istnienia Parku;
- 7) warunkiem realizacji celów ochrony Parku jest kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez udostępnienie turystyczne Parku oraz prowadzenie działalności dydaktycznej i edukacji ekologicznej.

DZIAŁ III

IDENTYFIKACJA ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW

§ 5. 1. Istniejące i potencjalne zagrożenia wewnętrzne Parku, sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń oraz ich skutków przedstawia załącznik nr 1 do niniejszego rozporządzenia.

2. Istniejące i potencjalne zagrożenia zewnętrzne Parku, sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń oraz ich skutków przedstawia załącznik nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

DZIAŁ IV

ZAKRES PRAC ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIEM KRAJOBRAZU

Rozdział 1

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 6. 1. Dla terenu Parku określono:

- 1) ustalenia ogólne obowiązujące na terenie całego Parku;
- 2) ustalenia szczegółowe obowiązujące dla poszczególnych obszarów realizacji działań ochronnych, zwanych dalej strefami, wskazanych na mapie w skali 1:25 000 stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

2. Każdą strefę oznaczono identyfikatorem literowo-cyfrowym, przy czym symbol literowy określa główną funkcję strefy, a następująca po nim liczba - numer kolejnej strefy.

3. Na terenie Parku wyznacza się następujące strefy:

- 1) strefy funkcji ekologicznych Parku:
 - a) PWE - strefa wzmacniania powiązań ekologicznych,
 - b) PKE - strefa kształtowania sfery ekologicznej,
 - c) PMO - strefa minimalizowania negatywnych oddziaływań ciągów komunikacyjnych;
- 2) strefy funkcji kulturowych Parku:
 - a) PZK - strefa kształtowania krajobrazu kulturowego;
- 3) strefy funkcji gospodarczych Parku:

- a) PIR - strefa regulowania i porządkowania intensywnego rozwoju funkcji pozarolniczych,
- b) POR - strefa kreowania ograniczonego rozwoju wielofunkcyjnego obszarów wiejskich,
- c) PKR - strefa kształtowania krajobrazu rolniczego.

Rozdział 2

Zakres i sposoby ochrony zasobów, tworów i składników przyrody

§ 7. 1. Ochrona istniejących rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz pomników przyrody realizowana jest zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. W odniesieniu do istniejących rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego oraz pomników przyrody ustala się udostępnienie wybranych obiektów i obszarów do wykorzystania turystycznego i dydaktycznego, w tym poprzez uwzględnienie ich lokalizacji na trasie przebiegu szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych oraz przygotowanie niezbędnej infrastruktury.

§ 8. 1. W celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów zaleca się:

- 1) utworzenie rezerwatu „Zak” o powierzchni 73,69 ha, położonego w strefie PKE 2 w gminie Bolimów, w celu zachowania cennego pod względem przyrodniczym kompleksu lasów bagiennych;
- 2) ustanowienie użytku ekologicznego „Łąki koło Chyleńca” o powierzchni 50,24 ha, położonego w strefie POR 6 w gminie Nieborów, w celu zachowania ekosystemów łąkowych wraz z chronionymi i zagrożonymi gatunkami roślin, zwierząt i grzybów;
- 3) ustanowienie obszaru specjalnej ochrony „Okop” włączonego do Gospodarstwa Specjalnego Lasów Państwowych o powierzchni 10,3 ha, położonego w strefie PKE 3 w gminie Bolimów i Puszcza Mariańska, w celu zachowania naturalnych procesów zamierania lasu, w wyniku których powstają nisze ekologiczne dla gatunków owadów, mszaków i grzybów związanych z martwym drewnem.

2. W odniesieniu do obszarów wymienionych w ust. 1 dopuszcza się:

- 1) objęcie ochroną w innej formie ochrony przyrody;
- 2) rezygnację z ustanowienia ochrony, jeśli wystąpią okoliczności wskazujące na niecelowość podejmowania działań ochronnych, w tym przede wszystkim bezpowrotna utrata wartości przyrodniczych i krajobrazowych lub zanik celu ochrony, a także przeszkody formalne.

3. Dopuszcza się objęcie ochroną innych obszarów, niż wymienione w ust. 1, jeśli wystąpią okoliczności wskazujące na potrzebę dodatkowej ochrony, w tym konieczność ochrony zagrożonych stanowisk roślin, zwierząt i grzybów.

§ 9. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony obszarów wymienionych w § 8 ust. 1:

- 1) w stosunku do obszaru planowanego rezerwatu „Zak” zaleca się:
 - a) zwiększenie udziału ilościowego martwego drewna, poprzez rezygnację z cięć i pozyskiwania wykrotów i złomów oraz pozostawienie jałowego posuszu liściastego w ilościach uniemożliwiających inicjowanie ognisk gradacji owadzych,
 - b) podejmowanie działań retencyjnych przywracających właściwe stosunki hydrologiczne,
 - c) stosowanie rębni stopniowej z wydłużonym okresem odnowienia zamiast rębni częściowej,
 - d) wykonywanie zrywki w sposób minimalizujący naruszenie warstwy powierzchniowej gleby;

- 2) w stosunku do obszaru planowanego użytku ekologicznego „Łąki koło Chyleńca” zaleca się:
 - a) wyłączenie obszaru z zalesień,
 - b) utrzymanie lub przywrócenie koszenia lub wypasu łąk zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych;
 - c) całkowite lub częściowe, w zależności od potrzeb, wycięcie i usunięcie drzew i krzewów;
- 3) w stosunku do planowanego obszaru specjalnej ochrony „Okop” włączonego do Gospodarstwa Specjalnego Lasów Państwowych zaleca się zaniechanie gospodarczego użytkowania i pozostawienie obszaru do przebiegu spontanicznych procesów przyrodniczych.

§ 10. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony form rzeźby i gleb:

- 1) zaleca się tworzenie stref ochronnych gleb w postaci pasów roślinnych wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz zapewnienie odwadniania powierzchni dróg umożliwiającego ograniczanie zanieczyszczeń;
- 2) zaleca się inwentaryzację i rekultywację nielegalnych miejsc eksploatacji surowców mineralnych.

§ 11. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony zasobów i ekosystemów wodnych:

- 1) nie dopuszcza się budowy zbiorników retencyjnych i stawów hodowlanych w strefach PWE 1 – PWE 5, z zastrzeżeniem § 19 ust. 2 pkt 3;
- 3) dopuszcza się budowę zbiorników małej retencji oraz stawów hodowlanych na bezpośrednich dopływach Rawki oraz w zlewni Suchej z zachowaniem następujących warunków realizacji inwestycji:
 - a) raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, jeśli jego sporządzenie wymagane jest przepisami odrębnymi, powinien zawierać obliczenia przepływów nienaruszalnych rzeki na podstawie kryterium hydrobiologicznego powyżej i poniżej zbiornika lub stawu,
 - b) realizację systemów oczyszczających wody odprowadzane ze stawów hodowlanych, w tym osadników i oczyszczalni korzeniowych, redukujących zawartość zawiesiny oraz pierwiastków biogennych,
 - c) zastosowanie surowców naturalnych,
 - d) utworzenie na fragmentach linii brzegowej strefy szuwarów o szerokości co najmniej 2 m mierzonej od granicy wody przy maksymalnym napełnieniu zbiornika;
- 3) zaleca się utrzymanie i tworzenie obszarów swobodnego zalewu wód wezbraniowych w dolinach rzek z roślinnością higrofilną, jako alternatywy dla sztucznych zbiorników retencyjnych;
- 4) nie dopuszcza się modyfikacji struktury sieci hydrograficznej, w tym pogłębiania koryt i wyrównywania biegów rzek oraz przekopywania koryt cieków związanego z zabudową, za wyjątkiem czynności mających na celu ochronę przeciwpowodziową oraz działania związane z ochroną zasobów wodnych mokradeł stałych i okresowych, polan śródleśnych, oczek wodnych i starorzeczy. Prace te mogą być wykonywane jedynie z zastosowaniem materiałów naturalnych;
- 5) zaleca się zaniechanie konserwacji oraz regulacji koryt i brzegów cieków IV i wyższych rzędów;
- 6) zaleca się stopniowe ograniczanie częstotliwości zabiegów konserwacyjnych i regulacyjnych cieków III rzędu poza obszarami zabudowanymi;
- 7) zaleca się podjęcie działań w celu przywrócenia wartości przyrodniczych zdegradowanym starorzeczom oraz naturalnym i antropogenicznym oczkom wodnym, w tym usunięcie odpadów i eliminację źródeł zanieczyszczeń;
- 8) zaleca się wykonanie zastawek lub progów spowalniających odpływ wód, zwłaszcza na zmeliorowanych polanach śródleśnych;

- 9) zaleca się o utrzymanie we właściwym stanie technicznym istniejących obiektów hydrotechnicznych;
- 10) zaleca się ustalenie właścicieli, zarządców lub dzierżawców wód i urządzeń wodnych, w tym zwłaszcza budowli piętrzących, przeciwpowodziowych i regulacyjnych oraz rowów melioracyjnych, a także określenie warunków korzystania z wód i konserwacji urządzeń wodnych;
- 11) zaleca się uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- 12) zaleca się zinventaryzowanie i likwidację zrzutów nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu oraz kontrolę szczelności szamb;
- 13) zaleca się tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków i brzegów zbiorników wodnych, zwłaszcza wzdłuż krawędzi doliny Rawki, z zachowaniem otwarcie widokowych na dolinę oraz zapewnieniem naturalnego spływu powietrza umożliwiającego utrzymanie odpowiedniej łączności aerosanitarnej wysoczyzny i doliny Rawki;
- 14) w odległości do 100 m od strefy ochronnej źródeł, ujęć wody, brzegu zbiorników wodnych oraz cieków zaleca się ograniczenie wszelkiego nawożenia;
- 15) zaleca się dbałość o zachowanie norm sanitarnych i ochrony środowiska w obrębie zagrod gospodarskich.

§ 12. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony lądowych ekosystemów nieleśnych:

- 1) zaleca się promowanie wśród rolników:
 - a) kontynuowania tradycyjnego, ekstensywnego sposobu użytkowania gruntów rolnych, w tym w szczególności utrzymanie pastersko-kośnego użytkowania łąk,
 - 2) programu rolnośrodowiskowego oraz „Kodeksu dobrej praktyki rolniczej” w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych,
 - 3) zasad rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego;
- 2) nie dopuszcza się zalesiania śródleśnych polan, dolin rzek i muraw napiaskowych;
- 3) zaleca się ochronę i kształtowanie zieleni wysokiej, w tym w szczególności:
 - a) zachowanie istniejących i zakładanie nowych alei i szpalerów drzew oraz uzupełnianie ubytków poprzez nasadzanie nowych drzew spośród gatunków tworzących aleję,
 - b) ochronę istniejących i zakładanie nowych zadrzewień i zakrzewień w oparciu o programy zadrzewień opracowane dla terenów sołectw, uwzględniające tworzenie zadrzewień na terenach rolnych szczególnie narażonych na erozję wietrzną i wodną, przy ciekach sąsiadujących z intensywnie użytkowanymi terenami rolnymi, przy obiektach obniżających walory krajobrazu i dominujących w krajobrazie oraz przy większych zespołach zabudowy,
 - c) propagowanie wśród rolników pozostawiania jak najszerszych miedz;
- 4) zaleca się promowanie użytkowania i hodowli lokalnych, starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt gospodarskich.

§ 13. 1. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony ekosystemów leśnych dla wszystkich typów własnościowych lasów:

- 1) ustala się utrzymanie istniejącej powierzchni lasów i niedopuszczenie do zmiany ich przeznaczenia na cele nieleśne, z zastrzeżeniem § 19 ust. 8 pkt 1; ustalenie nie dotyczy gruntów leśnych, dla których uzyskano zgodę właściwego organu na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne przed dniem wejściem w życie niniejszego rozporządzenia;
- 2) dopuszcza się powiększanie zasobów leśnych, jeśli jest to uzasadnione względami przyrodniczymi i ekonomicznymi, za wyjątkiem obszarów wyłączonych z zalesień wskazanych w § 9 pkt 2, § 12 pkt 2 oraz § 19 ust. 7 pkt 3 niniejszym rozporządzeniu, przy czym powinno ono sprzyjać tworzeniu

zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno – leśnej oraz zwartego systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych. Za szczególnie pożądane do zalesień uznaje się tereny:

- a) rolne, nieprzydatne dla funkcji rolniczej,
- b) łączące istniejące kompleksy leśne,
- c) wzdłuż najważniejszych wododziałów,
- d) wskazane w niniejszym rozporządzeniu;

- 3) zalesienia gruntów porolnych powinny prowadzić do kształtowania drzewostanów docelowych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem;
- 4) preferuje się rodzime gatunki drzew zgodne z naturalnym zasięgiem geograficznym oraz nie dopuszcza się nasadzeń gatunków obcych;
- 5) nie dopuszcza się zrywki wzdłuż linii spływu oraz wzdłuż stałych i okresowych cieków;
- 6) ustala się wykonywanie zrywki na siedliskach wilgotnych i podmokłych w sposób minimalizujący naruszenie warstwy powierzchniowej gleby;
- 7) zaleca się, w miarę możliwości, prowadzenie prac leśnych poza okresem lęgowym ptaków;
- 8) zaleca się zachowanie drzew dziuplastych, drzew tworzących komponowane układy przestrzenne, w tym aleje i szpalery oraz drzew o unikatowych kształtach lub związanych z miejscową kulturą;
- 9) zaleca się zwalczanie gradacji owadów i masowego występowania patogenów grzybowych metodami mechanicznymi lub biologicznymi; środki chemiczne należy ograniczyć do sytuacji krytycznego zagrożenia trwałości lasu oraz przypadków, gdy pozostałe metody są nieskuteczne.

2. Określa się następujący zakres użytkowania, hodowli, ochrony i zwiększania różnorodności biologicznej w lasach państwowych:

- 1) preferuje się przerębowy i zrębowo-przerębowy sposób użytkowania;
- 2) zaleca się przebudowę drzewostanów zgodnie z rodzajem siedliska;
- 3) zaleca się zakładanie pasów drzew i krzewów złożonych z gatunków domieszkowych i biocenotycznych na obrzeżach upraw leśnych;
- 4) zaleca się zwiększenie udziału ilościowego martwego drewna, poprzez rezygnację z cięć i pozyskiwania wykrotów i złomów oraz pozostawienie jałowego posuszu liściastego i iglastego w ilościach uniemożliwiających inicjowanie ognisk gradacji owadów;
- 5) zaleca się wykonanie i realizację programu gospodarki wodnej regulującego zagadnienia układu stosunków wodnych, melioracji i małej retencji, zmierzającego do ograniczenia odpływu i przywrócenia naturalnych form retencji wody, w tym w postaci śródleśnych mokradeł w obniżeniach terenu;
- 6) zaleca się uznawanie za obszary specjalnej ochrony włączone do Gospodarstwa Specjalnego najlepiej zachowanych fragmentów olsów i wilgotnych borów trzęślicowych;
- 7) zaleca się następujący zakres i sposoby ochrony borów bagiennych:
 - a) wyłączenie z gospodarki leśnej i objęcie ochroną w formie rezerwatów przyrody lub włączenie do Gospodarstwa Specjalnego,
 - b) stosowanie rębni przerębowej,
 - c) usunięcie brzoź, zredukowanie podszytu oraz przywrócenie, o ile jest to możliwe, właściwych stosunków wodnych;
- 8) zaleca się następujący zakres i sposoby ochrony grądów:
 - a) stosowanie rębni stopniowych z wydłużonym okresem odnowienia zamiast rębni częściowej,

- b) przebudowę sztucznych drzewostanów sosnowych z rozważeniem wykorzystania spontanicznego wkraczania graba,
 - c) trzebieże sosny, zwłaszcza w miejscach odnawiania się lasotwórczych gatunków liściastych;
- 9) zaleca się następujący zakres i sposoby ochrony łągów:
- a) podjęcie działań retencyjnych polegających na piętrzeniu wody na ciekach związanych z tym typem lasu,
 - b) stosowanie rębni stopniowej z wydłużonym okresem odnowienia zamiast rębni częściowej,
 - c) unikanie wprowadzania do drzewostanu gatunków obcych ekologicznie siedliskom łągowym;
- 10) zaleca się następujący zakres i sposoby ochrony dąbrów świetlistych:
- a) ograniczenie zabiegów do cięć pielęgnacyjnych oraz niezbędnych cięć gniazdowych związanych z odnowieniem drzewostanów,
 - b) stosowanie rębni Rb II i Rb IVd,
 - c) zróżnicowanie wiekowe drzewostanów,
 - d) preferowanie w odnowieniach dębu,
 - e) dozowanie dopływu światła, przy czym należy unikać zbyt silnego prześwietlania drzewostanu, aby nie dopuścić do nadmiernego rozwoju w runie jeżyn i traw,
 - f) niedopuszczenie do nadmiernego rozwoju podszytu;
- 11) zaleca się następujący zakres społecznego użytkowania lasów i ochrony pamiątek kultury:
- a) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych, głównie w oparciu o istniejące i projektowane szlaki turystyczne oraz ścieżki dydaktyczne,
 - b) utrzymanie historycznych siedzib administracji leśnej, tradycyjnych podziałów powierzchni, historycznych i zwyczajowych nazw terenowych oraz obiektów kultury materialnej.

3. Określa się następujący zakres i sposoby ochrony ekosystemów leśnych w lasach niepaństwowych:

- 1) zaleca się sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasów określających sposób gospodarowania zgodny z zasadami przyjętymi w lasach państwowych;
- 2) zaleca się promowanie tworzenia związków i stowarzyszeń prywatnych właścicieli lasów i organizowanie dla ich członków szkoleń, praktyk i stażów z zakresu gospodarki leśnej, organizacji stowarzyszeń i marketingu.

§ 14. Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków roślin, zwierząt i grzybów dziko występujących oraz ich siedlisk:

- 1) zaleca się sukcesywne uzupełnianie inwentaryzacji faunistycznej, florystycznej i fitosocjologicznej, w tym zwłaszcza występowania i liczebności obcych gatunków roślin i zwierząt oraz określenie ich wpływu na rodzime gatunki;
- 2) zaleca się podjęcie aktywnej ochrony stanowisk chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, w tym obejmującej:
 - a) oszczędzanie stanowisk przy pracach leśnych poprzez:
 - pozostawianie fragmentów drzewostanu (biogrup) o promieniu 20 - 40 m z bogatszymi stanowiskami chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków w przypadku rębni zupełnych,
 - niedopuszczenie do usuwania podszytu i przeprowadzania zrywki w pozostawionych biogrupach,
 - b) poprawę warunków świetlnych dla gatunków umiarkowanie i silnie światłolubnych poprzez:

- usunięcie pojedynczych drzew w przypadku punktowego stanowiska; jeśli wymagane jest silniejsze prześwietlenie wycinkę należy realizować w kilku nawrotach,
 - wycinanie drzew i krzewów, jeśli warunki atmosferyczne na to pozwolą, w zimie, przy zamrożonej glebie i zalegającej pokrywie śnieżnej, za wyjątkiem gatunków o silnych zdolnościach odroślowych, jak: śliwa tarnina i robinia akacjowa, które należy usuwać latem,
 - koszenie, koszenie z następującym po nim spasaniem lub wypas,
- c) stabilizowanie i poprawę warunków wodnych gatunków związanych z siedliskami hydrogenicznymi poprzez:
- blokowanie odpływu za pomocą zastawek, progów piętrzących lub zaniechanie konserwacji rowów odwadniających nieprzydatnych dla gospodarki rolnej i leśnej oraz odprowadzania wód powodziowych,
 - usuwanie nalotu drzew i krzewów z terenu mokradel;
- 3) zaleca się podjęcie aktywnej ochrony stanowisk wybranych gatunków zwierząt, w tym obejmującej:
- a) wieszanie i czyszczenie budek lęgowych dla ptaków i nietoperzy,
- b) inwentaryzację i zachowanie wolnostojących piwniczek i innego typu podziemi, które mogą służyć nietoperzom za miejsca zimowania oraz zabezpieczenie istniejących lub potencjalnych zimowisk nietoperzy,
- c) zapobieganie szkodom wyrządzanym przez bobry, w tym:
- dopuszczenie wykonania przepustów rurowych w tamach, jeżeli zalew spowodowany przez bobry zagraża obiektom budowlanym bądź powoduje szkody na gruntach obcych,
 - grodzenie siatkami cennych drzew i grobli,
 - stosowanie siatek i krat ochraniających przepusty drogowe przed ich zabudowaniem,
 - wdrażanie odpowiednich działań programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych,
 - planowanie inwestycji w odpowiedniej odległości od cieków,
- d) budowę przepławek lub zastosowanie innych rozwiązań technicznych na istniejących i nowych urządzeniach wodnych umożliwiających swobodną migrację zwierząt wodnych,
- e) zakładanie sztucznych gniazd na platformach dla bociana białego, w przypadkach nieodpowiedniego usytuowania gniazd naturalnych na obiektach budowlanych lub zniszczenia istniejącego gniazda;
- 4) w odniesieniu do gatunków objętych ochroną czynną zaleca się opracowanie lub uczestnictwo w regionalnych lub krajowych programach czynnej ochrony;
- 5) w odniesieniu do gatunków, dla których wymagane jest ustanowienie strefy ochronnej ustala się:
- a) przeprowadzenie inwentaryzacji stanowisk,
- b) ustanowienie stref ochronnych i kontrolę przestrzegania obowiązujących w nich zasad gospodarowania;
- 6) zaleca się rozpoznanie i ochronę tras migracji zwierząt oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony w działalności inwestycyjnej w sposób określony w § 20 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 7) zaleca się prowadzenie obserwacji stanu zwierząt w rejonie autostrady A-2, w celu porównania zmian w składzie jakościowym i ilościowym przed rozpoczęciem budowy autostrady i w trakcie jej eksploatacji;
- 8) zaleca się prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej uwzględniającej:

- a) odtwarzanie właściwej dla poszczególnych siedlisk liczebności i struktury populacji gatunków łownych, które w wyniku przekształcenia siedlisk nie podlegają naturalnym mechanizmom regulacyjnym,
 - b) rozważenie możliwości wyłączenia z pozyskania łowieckiego kuropatwy i zająca, ze względu na drastyczny spadek liczebności ich populacji,
 - c) ograniczanie liczebności gatunków niepożądanych i zwiększających swoją liczebność, w szczególności lisa, jenota i norki amerykańskiej,
 - d) dostosowanie dokarmiania zwierzyny łownej do potrzeb, w szczególności udostępnianie naturalnej karmy ukrytej pod śniegiem poprzez mechaniczne rozgarnianie pokrywy śnieżnej oraz wykładanie karmy odpowiedniej dla gatunków,
 - e) zwalczanie kłusownictwa;
- 9) zaleca się prowadzenie racjonalnej gospodarki rybackiej uwzględniającej:
- a) niedopuszczenie do wprowadzania obcych geograficznie i siedliskowo gatunków ryb,
 - b) utrzymanie zagęszczenia ryb w ilości nie wpływającej drastycznie na zmiany w środowisku wodnym,
 - c) zarybienie gatunkami drapieżnymi (szczupak, sandacz) oraz z grupy gatunków reofilnych (kleń, świnka, boleń i miętus),
 - d) niedopuszczenie penetrowania trzcinowisk i szuwarów przez wędkarzy w okresie od połowy kwietnia do 15 lipca;
- 10) zaleca się prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony gatunkowej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zakaz zbierania okazów gatunków objętych ochroną oraz zmianę stosunku społeczeństwa do płazów i gadów, nietoperzy oraz wydry i bobra.

§ 15. Określa się następujący zakres prac związanych z ochroną i przywracaniem utraconych wartości kulturowych:

- 1) ochrona zabytków kultury materialnej realizowana jest według przepisów odrębnych;
- 2) zaleca się promowanie wartości historycznych i kulturowych w wydawnictwach oraz w działalności edukacyjnej Parku;
- 3) zaleca się uwzględnienie walorów historycznych i kulturowych na trasach projektowanych ścieżek dydaktycznych;
- 4) zaleca się współpracę ze służbami ochrony zabytków, samorządami gminnymi oraz społecznościami lokalnymi w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej obejmującej:
 - a) opracowanie programu ekspozycji krajobrazowej obiektów stanowiących dominanty lub wyróżniających się fizjonomicznie oraz charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego, w szczególności zespołu kościelnego we wsi Jeruzal z ekspozycją od strony wsi i cmentarza,
 - b) wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej obiektów wpisanych do rejestru zabytków:
 - założenia pałacowo-parkowego w Nieborowie,
 - cmentarza wojennego we wsi Joachimów - Mogiły,
 - c) opracowanie projektu konserwatorskiego uwzględniającego sposoby rekonstrukcji zabytkowej alei lipowej na odcinku Nieborów - Piaski oraz Arkadia - Nieborów,
 - d) podejmowanie działań w zakresie poprawy stanu zachowania wszystkich elementów wchodzących w skład zasobów poprzez bieżące remonty, prace konserwatorskie i restauratorskie oraz prace pielęgnacyjne elementów i struktury zieleni,

e) ustanowienie społecznych opiekunów do opieki nad cennymi obiektami kultury.

DZIAŁ V

OBSZARY UDOSTĘPNIANE DLA CELÓW NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH, REKREACYJNYCH, AMATORSKIEGO POŁOWU RYB I INNYCH FORM GOSPODAROWANIA ORAZ SPOSOBY KORZYSTANIA Z TYCH OBSZARÓW

Rozdział 1

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych i amatorskiego połowu ryb oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 16. 1. Określa się ogólne zasady udostępniania Parku dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych oraz amatorskiego połowu ryb:

- 1) udostępnianie Parku dla turystyki, rekreacji oraz amatorskiego połowu ryb ma na celu zaspokojenie potrzeb w zakresie wypoczynku, rekreacji i regeneracji zdrowia mieszkańców oraz przebywających tu turystów;
- 2) rodzaj, formy i wielkość zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego, edukacyjnego i dla amatorskiego połowu ryb powinny być dostosowane do rodzaju i stopnia odporności na degradację elementów środowiska przyrodniczego;
- 3) turystyczne, rekreacyjne, edukacyjne i dla amatorskiego połowu ryb udostępnianie Parku powinno być podporządkowane ochronie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych;
- 4) działania z zakresu turystyki, rekreacji, nauki i edukacji ekologicznej mogą być realizowane przede wszystkim przez Dyрекcję Parku, nadleśnictwa, wyspecjalizowane organizacje i przedsiębiorstwa turystyczno-wypoczynkowe, administrację samorządową i inne zainteresowane jednostki.

2. Określa się następujące sposoby korzystania z obszarów udostępnianych dla celów naukowych, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) badania prowadzone na terenach rezerwatów przyrody lub dotyczące gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody wymagają zgody właściwego organu ochrony przyrody;
- 2) badania na terenach lasów państwowych wymagają zgody właściwego nadleśniczego;
- 3) badania prowadzone w obrębie obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie dóbr kultury wymagają zgody właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- 4) zaleca się współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z Dyрекcją Parku w sprawach związanych z planowaniem i prowadzeniem badań naukowych i monitoringu.

3. Określa się następujące sposoby korzystania z obszarów udostępnianych dla celów edukacyjnych, obowiązujące na terenie całego Parku, z wyjątkiem terenów objętych zakazem wstępu na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) preferuje się prowadzenie edukacji i dydaktyki w oparciu o ścieżki dydaktyczne i szlaki turystyczne;
- 2) dopuszcza się prowadzenie zajęć edukacyjnych na innych obszarach po uzgodnieniu z właścicielem lub zarządzającym terenem.

4. Określa się następujące sposoby korzystania z obszarów udostępnianych dla celów turystycznych i rekreacyjnych, obowiązujące na terenie całego Parku, z wyjątkiem terenów objętych zakazem wstępu na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) na terenie Parku mogą być rozwijane następujące rodzaje turystyki:

- a) turystyka aktywna (kwalifikowana): piesza, w tym turystyka przygodowa i szlaki na orientację oraz rowerowa, kajakowa, konna i narciarstwo biegowe,
 - b) turystyka poznawcza o charakterze krajoznawczym oraz edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym w formie tak zwanej „zielonej szkoły”,
 - c) turystyka pobytowa związana z nauką jazdy konnej, uprawianiem sportów wodnych oraz wypoczynkiem w budynkach rekreacji indywidualnej;
- 2) nie zaleca się rozwijania turystyki motorowej, sportów lotniczych i paralotniczych oraz paramilitarnych;
 - 3) preferuje się uprawianie turystyki aktywnej i poznawczej w oparciu o istniejące i planowane szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne;
 - 4) biwakowanie dopuszczone jest jedynie w miejscach do tego wyznaczonych;
 - 5) zaleca się współdziałanie Parku z nadleśnictwami, administracją samorządową oraz zainteresowanymi instytucjami i osobami w celu stworzenia spójnego, nie kolidującego ze sobą układu elementów infrastruktury turystycznej oraz promocji turystyki na terenie Parku.

5. Określa się następujące sposoby korzystania z obszarów udostępnianych dla amatorskiego połowu ryb, obowiązujące na terenie całego Parku, z wyjątkiem terenów objętych zakazem wstępu na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) udostępnia się wszystkie rzeki i zbiorniki wodne do amatorskiego połowu ryb na zasadach określonych przez dzierżawców obwodów rybackich lub właścicieli i użytkowników wód, które nie wchodzi w skład obwodów rybackich;
- 2) wyklucza się usuwanie, niszczenie i penetrowanie trzcinowisk i szuwarów w okresie od połowy kwietnia do 15 lipca.

§ 17. Określa się następujący zakres prac związanych z udostępnianiem Parku do celów edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych:

- 1) w zakresie utrzymania i restrukturyzacji elementów istniejącego zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego i edukacyjnego prace powinny obejmować:
 - a) utrzymanie przebiegu istniejących szlaków turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz uzupełnienie ich wyposażenia w urządzenia turystyczne, w tym miejsca odpoczynku z wiatami, ławkami i pojemnikami na odpady,
 - b) utrzymanie przebiegu ścieżek dydaktycznych,
 - c) powiązanie ścieżek dydaktycznych z pozostałymi istniejącymi i planowanymi elementami infrastruktury turystycznej, w tym w szczególności z parkingami, miejscami wypoczynkowymi oraz tak zwanymi „bramami do lasu”,
 - d) ograniczenie kolizyjnych przebiegów szlaków i ścieżek dydaktycznych z drogami o intensywnym ruchu drogowym,
 - e) utrzymanie istniejących parkingów, uzupełnienie ich oznakowania oraz renowację i uzupełnianie ich wyposażenia;
- 2) w zakresie rozwoju elementów zagospodarowania turystycznego, rekreacyjnego i edukacyjnego prace powinny obejmować:
 - a) wyznaczenie, urządzenie i oznakowanie, w porozumieniu z nadleśnictwami, nowych miejsc wypoczynkowych, w tym tak zwanych „bram do lasu” w rejonach o największej penetracji turystycznej,
 - b) opracowanie koncepcji tras spacerowych związanych z tak zwanymi „bramami do lasu”,

- c) uzupełnienie sieci parkingów, zwłaszcza przy drogach biegnących przez większe kompleksy leśne,
 - d) wytyczenie i urządzenie miejsc dopuszczonych do kąpieli nad Rawką, w miejscach tradycyjnie wykorzystywanych jako kąpieliska, zgodnie z ustaleniami planu ochrony rezerwatu „Rawka”,
 - e) zagospodarowanie rekreacyjne zbiornika Joachimów – Ziemiary zgodnie z § 19 ust. 2 pkt 2,
 - f) wyznaczenie miejsc wodowania - startu i zakończenia dla spływów kajakowych po rzece Rawce zgodnie z ustaleniami planu ochrony rezerwatu „Rawka” oraz miejsc postojowych i jednego miejsca biwakowego poza granicami rezerwatu „Rawka”,
 - g) opracowanie koncepcji oraz wytyczenie ścieżek dydaktycznych ukazujących specyfikę walorów Parku, w tym zrównoważone krajobrazy rolnicze, obszary Natura 2000 i ich rolę w ochronie przyrody, a także sposoby ochrony zasobów Parku, w tym minimalizacji negatywnych skutków budowy autostrady w sąsiedztwie terenów cennych przyrodniczo,
 - h) dostosowanie szlaków do wykorzystania przez osoby niepełnosprawne, w tym wyznaczenie i urządzenie miejsc wypoczynkowych z dogodną komunikacją,
 - i) opracowanie koncepcji szlaków rowerowych powiązanych z parkingami i tworzących pętle oraz szlaków tranzytowych, w tym wiodących z Puszczy Kampinoskiej przez Park do Skierniewic i Żyrardowa;
- 3) w zakresie rozwoju zintegrowanego systemu informacji turystycznej i obsługi ruchu turystycznego prace powinny obejmować:
- a) oznaczenie standardowymi znakami szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych udostępnionych do samodzielnego zwiedzania,
 - b) popularyzowanie walorów przyrodniczych i kulturowych Parku poprzez wydawanie i aktualizację map i przewodników, w tym:
 - mapy turystycznej zawierającej przebieg szlaków i ścieżek dydaktycznych wraz z informacją turystyczną,
 - broszury umożliwiającej samodzielne poruszanie się po szlakach turystycznych i ścieżkach dydaktycznych z charakterystyką ich walorów przyrodniczych i kulturowych oraz opisem możliwości wykorzystania poprzez różne formy turystyki aktywnej i poznawczej,
 - folderu o walorach przyrodniczych, krajobrazowych i historyczno-kulturowych Parku,
 - c) ochronę szlaków turystycznych poprzez niedopuszczenie do:
 - likwidacji dróg, którymi biegną,
 - niszczenia lub usuwania znaków;
- 4) w zakresie rozwoju produktu turystycznego prace powinny obejmować:
- a) wznowienie działalności obiektu typu „zielona szkoła” współdziałającego z Parkiem,
 - b) zrealizowanie Parku Ekologicznego na Polu Nieborowskim, jako wizytówki Parku i ewentualnej siedziby Pracowni Terenowej Parku,
 - c) propagowanie agroturystyki i ekoturystyki,
 - d) dbanie o wizerunek Parku w materiałach informacyjnych dotyczących Skierniewic i Żyrardowa oraz turystyki aktywnej i rekreacji na terenie województwa łódzkiego i mazowieckiego,
 - e) organizację imprez popularyzujących Park,
 - f) wykorzystanie współpracy z uczelniami wyższymi do opracowania systemu obsługi ruchu turystycznego na terenie Parku.

Rozdział 2

Obszary udostępniane do zainwestowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 18. 1. Priorytetową zasadą kwalifikowania gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania powinno być dążenie do zachowania w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

2. Nową zabudowę należy lokalizować wyłącznie w granicach obszarów wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a także obszarów wskazanych w ust. 9 oraz w § 19 ust. 7 pkt 2, ust. 25, 26 i 27, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi.

3. Akceptuje się kierunki zagospodarowania przestrzeni określone w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem § 19 ust. 6 pkt 1, ust. 7 pkt 2, ust. 25, 26, 27 i 28 pkt 2.

4. Akceptuje się ustalenia:

- 1) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia do czasu uchylecia albo zmiany tych planów lub decyzji, z zastrzeżeniem § 19 ust. 27;
- 2) projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzania lub zmiany planu oraz zawiadomiono o terminie wyłożenia ich do publicznego wglądu, ale postępowanie nie zostało zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

5. Po uchyleniu albo przy zmianie planów lub decyzji wymienionych w ust. 4:

- 1) dla terenów zabudowy utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenu jako preferowane oraz dopuszcza się zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, mieszkaniowo-usługową, rekreacji indywidualnej lub wprowadzenie zalesień;
- 2) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu:
 - a) utrzymuje się dotychczasową intensywność zainwestowania, w tym:
 - powierzchnię działki budowlanej,
 - powierzchnię biologicznie czynną,
 - wysokość zabudowy,
 - b) ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 8 pkt 1 oraz pkt 5 – 11, a dla terenów, dla których nie określono wielkości działki, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy, obowiązują dodatkowo warunki architektoniczno-urbanistyczne określone w ust. 8 pkt 2 – 4;
- 3) w przypadku nowego przeznaczenia terenu ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 8.

6. Zaleca się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla całych sołectw, tworzących spójną całość, uwzględniających:

- 1) zachowanie właściwych proporcji pomiędzy obszarami biologicznie czynnymi oraz terenami zainwestowanymi;
- 2) ograniczanie rozpraszania zabudowy;
- 3) strefowanie intensywności zabudowy;
- 4) wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych przyrodniczo, w tym korytarzy ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy.

7. Adaptuje się istniejącą zabudowę zrealizowaną zgodnie z obowiązującymi przepisami z możliwością jej rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego oraz wymiany przy zastosowaniu następujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) zaleca się zachowanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania terenu;
- 2) ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 8 pkt 1 oraz pkt 3 - 9, przy czym zachowuje się wyższą wysokość budynków oraz dopuszcza się kontynuację geometrii dachu w części noworealizowanej;
- 3) dopuszcza się adaptację zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej do funkcji rekreacyjnej.

8. Dla wszystkich terenów planowanej nowej zabudowy nie związanej z produkcją rolną, dla których z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia brak jest obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ustala się następujące warunki architektoniczno-urbanistyczne budowy, rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego oraz wymiany zainwestowania:

- 1) nie dopuszcza się realizacji nowych budynków w pasie szerokości 25 metrów od granicy lasów państwowych, z zastrzeżeniem § 19 ust. 17 pkt 3; ustalenie nie dotyczy gruntów rolnych i leśnych, dla których uzyskano zgodę właściwego organu na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;
- 2) minimalna powierzchnia nowowydzielanej działki wynosi:
 - a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej – 1 000 m², preferowana 1 500 m², z zastrzeżeniem § 19 ust. 2, 5, 7, 10, 11, 17, 20, 22, 25, 26, 27 i 28,
 - b) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – 2 000 m²,
 - c) dla zabudowy rekreacji indywidualnej – 2 000 m², z zastrzeżeniem § 19 ust. 2, 5, 11, 24 i 28,
 - d) akceptuje się istniejące podziały wydzielające działki budowlane o powierzchni mniejszej niż określona w pkt 2 lit. a) – c), pod warunkiem zachowania powierzchni biologicznie czynnej określonej w pkt 3;
- 3) minimalna powierzchnia biologicznie czynna wynosi:
 - a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 60% dla działki o powierzchni 1000 m² oraz 65% dla działki o powierzchni powyżej 1000 m², z zastrzeżeniem § 19 ust. 2, 5, 7, 11, 22 i 27,
 - b) dla zabudowy mieszkaniowo-usługowej i usługowej - 60% dla działki o powierzchni 1000 m² oraz 65% dla działki o powierzchni powyżej 1000 m², z zastrzeżeniem § 19 ust. 14,
 - c) dla zabudowy usług sportu, turystyki i rekreacji – 65% powierzchni działki,
 - d) dla zabudowy rekreacji indywidualnej - 70% powierzchni działki, preferowana 90%, z zastrzeżeniem § 19 ust. 2, 5, 11, 24 i 28,
 - e) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – 40% powierzchni działki;
- 4) maksymalna wysokość zabudowy, rozumiana jako największa odległość w rzucie prostokątnym pomiędzy główną kalenicą dachu budynku a gruntem rodzimym, wynosi:
 - a) 9 metrów, łącznie z użytkowym poddaszem, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej; preferowana wysokość 8 m,
 - b) 9 m dla zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej; preferowana wysokość dla zabudowy usługowej 8 m,
 - c) dla zabytkowych zespołów zabudowy obowiązują historyczne gabaryty budynku,
 - d) dla budynków użyteczności publicznej i obiektów budowlanych związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz ochroną lasów dopuszcza się inną wysokość, niż określona w lit. a) i b), jednak nie wyższą niż niezbędną dla danego przeznaczenia;

- 5) nie dopuszcza się realizacji dachów płaskich, za wyjątkiem terenów produkcyjno-usługowych; preferuje się kąt nachylenia połaci dachowych 30° - 45° ;
- 6) nie dopuszcza się realizacji dachów niesymetrycznych, preferuje się dachy dwu- i wielospadowe;
- 7) zaleca się stosowanie stonowanej kolorystyki elewacji i dachów; preferuje się biel i brąz;
- 8) nie dopuszcza się ogrodzeń z betonowych materiałów prefabrykowanych; preferuje się ogrodzenia ażurowe bez podmurówki, z podmurówką niewystającą ponad powierzchnię terenu lub z przerwami w podmurówce, o maksymalnej wysokości do 1,7 m;
- 9) zaleca się budowę na działkach własnych małych zbiorników retencyjnych zbierających wody opadowe z terenów zabudowy;
- 10) w terenach planowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zwłaszcza w strefach PIR, zaleca się realizację ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych;
- 11) dla terenów zieleni urządzonej przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:
 - a) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia na inne cele, z zastrzeżeniem § 19 ust. 15,
 - b) dopuszcza się realizację terenowych urządzeń sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, dydaktycznych oraz obiektów małej architektury, z wyjątkiem parków przypałacowych i podworskich, w których zagospodarowanie może być realizowane zgodnie z odrębnymi przepisami,
 - c) ustala się obowiązek zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej 80%.

9. Na terenach rolnych dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej, z zastrzeżeniem § 19 ust. 1, po spełnieniu łącznie następujących warunków:

- 1) teren przeznaczony pod zabudowę położony jest poza obszarami o najwyższych walorach dla produkcji rolnej, prawnie chronionymi;
- 2) powierzchnia gospodarstwa spełnia warunki wynikające z przepisów odrębnych;
- 3) maksymalna wysokość zabudowy, rozumiana jako największa odległość w rzucie prostokątnym pomiędzy główną kalenicą dachu budynku a gruntem rodzimym, wynosi 9 m dla zabudowy mieszkaniowej i zabudowy gospodarczej;
- 4) uwzględnienie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 8 pkt 1 oraz pkt 5 – 9.

9. Dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej dla obsługi istniejącego i planowanego zainwestowania, zgodnie z zasadami określonymi w § 20.

10. Dopuszcza się jedynie ażurowe, inne niż betonowe, ogrodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym i leśnym.

11. Zaleca się zainicjowanie przez służby Parku opracowania studium architektonicznego dla terenu Parku określającego katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury.

12. Zaleca się zainicjowanie przez służby Parku opracowania katalogu ogrodów przydomowych określającego tradycyjne wzorce ogrodów i ich współczesne adaptacje oraz zasady postulowanego doboru gatunkowego roślin ozdobnych.

13. Zaleca się wzmożenie kontroli obejmujących zachowanie i przywracanie ładu przestrzennego w krajobrazie, w szczególności w zakresie zasięgu obszarów planowanych do zainwestowania, dopuszczalnych kierunków zagospodarowania oraz warunków urbanistyczno-architektonicznych ustalonych w niniejszym rozporządzeniu.

14. Dla wszystkich obszarów udostępnianych do zainwestowania obowiązują ustalenia ust. 1 – 13 oraz szczegółowe sposoby korzystania z tych obszarów określone w § 19 ust. 1 – 29.

§ 19. 1. Dla stref PWE 1 – PWE 5 nie dopuszcza się realizacji nowych obiektów budowlanych nie związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz niezbędną obsługą terenów zainwestowanych i planowanych do zainwestowania wyznaczonych w opracowaniach planistycznych obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, w tym budowy nowych zbiorników retencyjnych i stawów hodowlanych, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3.

2. Dla strefy PWE 1 w gminie Bolimów, Skierniewice i Puszcza Mariańska:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i rekreacji indywidualnej w osadzie Grabie ustala się:
 - a) dla zabudowy rekreacji indywidualnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a preferowana powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - c) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z lokalnych gatunków drzew i krzewów,
 - d) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) zaleca się zagospodarowanie rekreacyjne zbiornika Joachimów-Ziemiary, w tym:
 - a) przygotowanie części brzegów zbiornika do rekreacji z zejściami do wody, wytyczonymi kąpieliskami i plażami trawiastymi,
 - b) realizację wszelkich elementów zagospodarowania turystycznego poza pasem 100 m od brzegów zbiornika,
 - c) wprowadzenie na fragmentach brzegu zbiornika pasów roślinności szuwarowej;
- 3) dopuszcza się realizację zbiornika wodnego Ziemiary II przy uwzględnieniu następujących warunków:
 - a) plan ochrony rezerwatu przyrody „Rawka” nie stanowi inaczej,
 - b) wykonanie analiz uzasadniających niezbędność inwestycji dla celów ochrony przyrody lub racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
 - c) zachowanie warunków realizacji inwestycji określonych w § 11 pkt 2.

3. Dla strefy PWE 2 w gminie Skierniewice:

- 1) zaleca się wyposażenie miejsca tradycyjnie wykorzystywanego do kąpeli przy PKP Rawka oraz przy młynie we wsi Ruda w terenowe urządzenia rekreacyjne zlokalizowane poza granicami rezerwatu „Rawka”, wkomponowane w krajobraz i wykonane przeważnie z naturalnych materiałów;
- 2) w ramach rozbudowy i modernizacji linii kolejowej zaleca się pozostawienie pod wiaduktem kolejowym przejścia dla zwierząt, w tym dużych ssaków kopytnych.

4. Dla strefy PWE 3 w gminie Skierniewice zaleca się wyposażenie miejsca tradycyjnie wykorzystywanego do kąpeli przy młynie we wsi Samice w terenowe urządzenia rekreacyjne zlokalizowane poza granicami rezerwatu „Rawka”, wkomponowane w krajobraz i wykonane przeważnie z naturalnych materiałów.

5. Dla strefy PWE 4 w gminie Puszcza Mariańska:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i rekreacji indywidualnej we wsi Kamion ustala się:
 - a) dla zabudowy rekreacji indywidualnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a powierzchnia biologicznie czynna 90%,

- b) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a preferowana powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - c) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z lokalnych gatunków drzew i krzewów,
 - d) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) zaleca się wyposażenie miejsca tradycyjnie wykorzystywanego do kąpeli we wsi Kamion w terenowe urządzenia rekreacyjne zlokalizowane poza granicami rezerwatu „Rawka”, wkomponowane w krajobraz i wykonane przeważnie z naturalnych materiałów.

6. Dla strefy PWE 5 w gminie Nowy Kawęczyn i Puszcza Mariańska:

- 1) przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaleca się rezygnację z przeznaczania terenów pod zabudowę w osadzie Suliszew-Paśnik;
- 2) zaleca się wyposażenie miejsca tradycyjnie wykorzystywanego do kąpeli we wsi Doleck i Suliszew w terenowe urządzenia rekreacyjne zlokalizowane poza granicami rezerwatu „Rawka”, wkomponowane w krajobraz i wykonane przeważnie z naturalnych materiałów;
- 3) zaleca się zachowanie powiązań widokowych założenia dworsko-parkowego we wsi Doleck z doliną rzeki Rawka;
- 4) zaleca się wprowadzenie strefy ochrony krajobrazu kulturowego wokół zagrody młyńskiej we wsi Suliszew, w której nie dopuszcza się rozwoju nowej zabudowy.

7. Dla strefy PWE 6 w gminie Kowiesy, Nowy Kawęczyn, Puszcza Mariańska i Skierniewice:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną w rejonie osady Wycześniak-Patoki ustala się:
 - a) minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a preferowana powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z lokalnych gatunków drzew i krzewów,
 - c) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących granicach działek nr 6 i 7 we wsi Chełmce bez prawa dalszych podziałów geodezyjnych;
- 3) zaleca się wyznaczenie strefy ochrony ekspozycji zespołu kościelnego we wsi Jeruzal, w której:
 - a) nie dopuszcza się rozwoju nowej zabudowy,
 - b) nie dopuszcza się wprowadzenia zalesień,
 - c) zaleca się odpowiednie kształtowanie zieleni stanowiącej oprawę obiektu.

8. Dla terenów lasów w strefach PKE 1 – PKE 5 oraz PWE 6:

- 1) nie dopuszcza się realizacji nowych budynków nie związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody i edukacją ekologiczną prowadzoną przez Administrację Lasów Państwowych lub Dyrekcję Parku;
- 2) dopuszcza się realizację terenowych urządzeń rekreacyjnych;
- 3) zaleca się ograniczenie lokalizacji tras dróg i sieci uzbrojenia terenu nie związanych z gospodarką leśną, ważnym interesem publicznym oraz obsługą terenów zainwestowanych, których realizacja wiąże się z trwałym odlesieniem terenu.

9. Dla strefy PKE 1 w gminie Nieborów:

- 1) zaleca się przystosowanie terenów leśnych dla turystyki, rekreacji i dydaktyki poprzez utworzenie parku leśnego na wschód od drogi krajowej nr 70 w jej obecnym przebiegu;
- 2) dla zabytkowej alei lipowej na odcinku Nieborów - Piaski nie dopuszcza się wprowadzanie zadrzewień konkurujących skalą i przysłaniających wgląd na aleję;

3) dla zabytkowej alei lipowej na odcinku Arkadia - Nieborów zaleca się kształtowanie brzegu lasu w sposób zapewniający swobodny wzrost drzew alei.

10. Dla strefy PKE 2 w gminie Bolimów, Nieborów i Skierniewice minimalna powierzchnia działki dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej we wsi Wólka Łasińska wynosi 2 000 m².

11. Dla strefy PKE 3 w gminie Bolimów, Puszcza Mariańska i Wiskitki:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i rekreacji indywidualnej w osadzie Grabie ustala się:
 - a) dla zabudowy rekreacji indywidualnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a preferowana powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - c) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z lokalnych gatunków drzew i krzewów,
 - d) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) zaleca się wyznaczenie strefy ochrony konserwatorskiej wokół cmentarza wojennego we wsi Joachimów-Mogiły.

12. Dla strefy PKE 4 w gminie Wiskitki obowiązują ustalenia § 18 ust. 1 – 13.

13. Dla strefy PKE 5 w gminie Puszcza Mariańska i Wiskitki zaleca się maksymalne oszczędzanie terenów leśnych przed wyłączeniem z produkcji leśnej w związku z realizowaną bocznicą kolejową oraz poprowadzenie inwestycji w bezpiecznej odległości od terenów zabudowy.

14. Dla strefy PMO 1 w gminie Bolimów, Nieborów i Wiskitki:

- 1) ustala się budowę bezkolizyjnych przejść dla zwierząt zgodnie z § 20 ust. 1 pkt 3 lit. a) – d);
- 2) dla terenu projektowanego miejsca obsługi podróżnych MOP I „Mogiły” ustala się:
 - a) minimalna powierzchnia biologicznie czynna wynosi 60%,
 - b) nasadzenia gatunków drzew i krzewów typowych dla otaczających terenów; nie dopuszcza się nasadzeń gatunków obcych,
 - c) nasadzenia sadzonkami drzew i krzewów co najmniej 5-letnimi z bryłą ziemi,
 - d) urządzenie ekspozycji informującej o Parku.

15. Dla strefy PZK 1 w gminie Nieborów:

- 1) dopuszcza się realizację Parku Ekologicznego na Polu Nieborowskim, w tym ewentualnej siedziby Pracowni Terenowej Parku;
- 2) zaleca się wyznaczenie strefy ochrony konserwatorskiej wokół założenia pałacowo-parkowego w Nieborowie.

16. Dla strefy PIR 1 w gminie Puszcza Mariańska i Wiskitki:

- 1) przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaleca się zmniejszenie terenów wyznaczonych pod zabudowę wykraczających znacząco poza tradycyjne układy osadnicze, zwłaszcza na terenach oddalonych od linii kolejowej i drogi wojewódzkiej, a położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych i korytarzy ekologicznych;
- 2) zaleca się zachowanie historycznego układu osadniczego wsi Smolarnia, w tym zwartej zabudowy.

17. Dla strefy PIR 2 w gminie Bolimów:

- 1) przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zaleca się zmniejszenie terenów wyznaczonych pod zabudowę wykraczających znacząco poza tradycyjne układy osadnicze, zwłaszcza położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych, korytarzy ekologicznych, doliny i skarpy rzeki Rawki;
- 2) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej we wsi Joachimów-Mogiły minimalna powierzchnia działki wynosi 2 000 m²;
- 3) dla istniejącej zabudowy rekreacji indywidualnej przy drodze powiatowej nr 1325E oraz zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej przy drodze gminnej nr 115009E w południowej części Joachimowa-Mogół dopuszcza się realizację nowych budynków w odległości 20 m od granicy lasów państwowych;
- 4) zaleca się urządzenie obiektów rekreacyjnych, w tym parkingów i miejsc wypoczynkowych, powiązanych funkcjonalnie ze zbiornikiem Joachimów-Ziemiary w odległości 100 m od brzegu zbiornika.

18. Dla strefy POR 1 w gminie Wiskitki, przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaleca się zmniejszenie terenów wyznaczonych pod zabudowę, zwłaszcza na terenach położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych i korytarzy ekologicznych.

19. Dla strefy POR 2 i POR 3 w gminie Wiskitki obowiązują ustalenia § 18 ust. 1 – 13.

20. Dla strefy POR 4 w gminie Bolimów:

- 1) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacji indywidualnej we wsi Ziemiary minimalna powierzchnia działki wynosi 2 000 m²;
- 2) przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego zaleca się zmniejszenie terenów wyznaczonych pod zabudowę, zwłaszcza na terenach położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych i doliny rzeki Rawki.

21. Dla strefy POR 5 w gminie Skierniewice i POR 6 w gminie Nieborów zaleca się wprowadzenie zalesień, przede wszystkim w sąsiedztwie Lasów Nieborowskich.

22. Dla strefy POR 7 w gminie Puszcza Mariańska i Kowiesy:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną oraz usługi turystyki i rekreacji we wsi Wola Polska nad rzeką Korabiewką ustala się:
 - a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a preferowana powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) dla terenu usług turystyki i rekreacji minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m²,
 - c) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z rodzimych gatunków drzew i krzewów,
 - d) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) dla terenu eksploatacji surowców mineralnych we wsi Korabiewice zaleca się:
 - a) rekultywację po zakończeniu eksploatacji złóż; preferuje się rekultywację w kierunku zbiornika wodnego o naturalnej linii brzegowej z pasem roślinności,
 - b) dopuszcza się budowę terenowych urządzeń rekreacyjnych, głównie z naturalnych materiałów;
- 3) zaleca się wprowadzenie zalesień, głównie w południowej części strefy w rejonie wsi Niemieryczew;
- 4) zaleca się zachowanie historycznego układu osadniczego wsi Huta Gzdowska, w tym rozproszonego układu zabudowy.

23. Dla strefy POR 8 w gminie Puszcza Mariańska i Kowiesy obowiązują ustalenia § 18 ust. 1 – 13.

24. Dla strefy POR 9 w gminie Nowy Kawęczyn:

- 1) dla terenów wyznaczonych pod zabudowę rekreacji indywidualnej we wsi Suliszew ustala się:
 - a) minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z rodzimych gatunków drzew i krzewów,
 - c) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) zaleca się zachowanie powiązania widokowego zabytkowego założenia dworsko-parkowego we wsi Suliszew z doliną rzeki Rawki.

25. Dla strefy POR 10 we wsi Jeruzal dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej na działkach o minimalnej powierzchni 2 000 m².

26. Dla strefy POR 11 we wsi Lisna dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej na działkach o minimalnej powierzchni 2 500 m².

27. Dla strefy POR 12 w gminie Nieborów przy zmianie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- 1) dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na działkach o minimalnej powierzchni 2 500 m² przy zachowaniu powierzchni biologicznie czynnej wynoszącej 90%;
- 2) ustala się obowiązek zachowania wszystkich terenów lasów i użytków zielonych.

28. Dla strefy PKR 1 w gminie Kowiesy i Nowy Kawęczyn:

- 1) dla terenów zabudowy usługowej i rekreacji indywidualnej we wsi Dzwonkowice przylegających do doliny Rawki oraz zabudowy rekreacji indywidualnej we wsi Psary ustala się:
 - a) dla zabudowy rekreacji indywidualnej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m², a powierzchnia biologicznie czynna 90%,
 - b) dla zabudowy usługowej minimalna powierzchnia działki wynosi 2 500 m²,
 - c) zaleca się grodzenie działek żywopłotami z lokalnych gatunków drzew i krzewów,
 - d) zaleca się zagospodarowanie działki roślinnością typową dla otaczających terenów;
- 2) przy opracowywaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustala się rezygnację z przeznaczania terenów na potrzeby eksploatacji surowców mineralnych we wsi Esterka;
- 3) zaleca się zachowanie historycznego układu osadniczego wsi Dzwonkowice, w tym rozproszonego układu zabudowy;
- 4) zaleca się zachowanie historycznego układu osadniczego wsi Esterka, Paplin i wschodniej części wsi Chełmce, w tym zwartego układu zabudowy;
- 5) zaleca się wprowadzenie zalesień, głównie w rejonie wsi Dzwonkowice; planowane zalesienia nie mogą ograniczyć walorów fizjonomicznych i rozległych widoków rozciągających się z okolic wsi Chełmce.

29. Dla strefy PKR 2 w gminie Kowiesy obowiązują ogólne zasady inwestowania.

Rozdział 3

Ustalenia w zakresie realizacji infrastruktury technicznej

§ 20. 1. Ustala się następujące zasady realizacji infrastruktury komunikacyjnej:

- 1) przy projektowaniu i realizacji nowych inwestycji oraz rozbudowie istniejącego układu komunikacyjnego należy uwzględnić ochronę Parku przed skutkami fragmentacji i izolacji siedlisk chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;

- 2) zaleca się zidentyfikowanie szlaków migracji ssaków i płazów w przecięciu z drogami publicznymi, w celu uwzględnienia tych miejsc do budowy przejść dla zwierząt. W miejscach sezonowych wędrówek płazów należy zapewnić możliwość bezpiecznego przemieszczania się tych zwierząt. Zalecenie to dotyczy również istniejących obiektów liniowych przewidzianych do przebudowy lub rozbudowy;
- 3) w odniesieniu do planowanej autostrady A-2 zaleca się:
 - a) prowadzenie robót drogowych w sposób ograniczający do niezbędnego minimum uszkodzenie i usuwanie roślinności,
 - b) realizację przejść dla zwierząt zgodnie ze wstępnym projektem budowy autostrady. Teren przejścia należy odpowiednio wkomponować w krajobraz, ukształtować w sposób umożliwiający swobodne przemieszczanie zwierząt oraz nasadzić rośliny gatunków zgodnych z siedliskiem,
 - c) realizację przejścia rzeki Rawki na estakadzie o długości zapewniającej ochronę doliny rzeki, przy uwzględnieniu następujących warunków:
 - wyniesienie spodu konstrukcji mostu ponad teren musi zapewniać swobodne przemieszczanie się zwierząt, a w najniższym miejscu nie powinno być mniejsze niż 4,5 m,
 - zaleca się zaprojektowanie i wybudowanie mostu o płaskiej konstrukcji. Elementy konstrukcyjne nie powinny wykraczać ponad powierzchnię jezdni,
 - d) niełączenie funkcji przejść dla zwierząt z drogami lokalnymi. W przypadku konieczności połączenia funkcji wielkość przejścia powinna być stosownie większa, tak aby zapewnić pas dla swobodnego i bezpiecznego przemieszczania zwierząt o szerokości co najmniej 30 m, odpowiednio urządzony zielenią,
 - e) monitorowanie stopnia wykorzystania przejść dla zwierząt przez okres co najmniej 3 lat po wybudowaniu autostrady. Z obserwacji należy sporządzać coroczne raporty,
 - f) realizację urządzeń odprowadzających wody z nawierzchni autostrady A-2 oraz zapewnienie właściwego sposobu neutralizowania zanieczyszczeń, przez budowę osadników i kształtowanie roślinnych stref buforowych,
 - g) ogrodzenie terenów leśnych siatką o wysokości nie mniejszej niż 2,5 m. Wielkość oczek siatki powinna uniemożliwiać przekraczanie ogrodzenia przez drobne zwierzęta;
- 4) przy liniach kolejowych planowanych do modernizacji zaleca się zainstalowanie urządzeń odstraszających zwierzęta;
- 5) zaleca się podjęcie współpracy z zarządcami dróg w celu wprowadzenia stałego lub czasowego ograniczenia prędkości do 60 kilometrów na godzinę na drogach przecinających tereny leśne Parku. Zalecenie nie dotyczy autostrady A-2;
- 6) zaleca się podjęcie współpracy z zarządcami dróg w celu wyeliminowania tranzytowego ruchu pojazdów ciężarowych o tonażu powyżej 8 ton na drodze nr 705 na odcinku Skierniewice – Bolimów;
- 7) zaleca się nieutwardzanie powierzchni dróg żużlem, popiołem przemysłowym i innymi materiałami pylącymi;
- 8) zaleca się budowę ścieżek rowerowych, w tym w szczególności o proponowanym przebiegu:
 - a) Skierniewice – Bolimów,
 - b) Skierniewice – Kamion, a następnie Puszcza Mariańska i Żyrardów oraz Huta Zawadzka i Mszczonów,
 - c) Skierniewice – Nieborów – Łowicz;
- 9) zaleca się podjęcie działań w celu przyznania priorytetowych warunków finansowania realizacji infrastruktury technicznej ochrony środowiska na terenie gmin wchodzących w granice Parku.

2. Ustala się następujące ogólne zasady realizacji infrastruktury komunalnej:

- 1) wszystkie obiekty budowlane powinny być wyposażone w urządzenia zabezpieczające środowisko gruntowo-wodne przed zanieczyszczeniem lub podłączone do zbiorczych systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 2) należy dążyć do optymalizacji wykorzystania istniejących ujęć wód podziemnych. W przypadku braku możliwości rozbudowy sieci wodociągowych w oparciu o istniejące ujęcia wody, zaleca się lokalizowanie nowych ujęć poza Parkiem, na terenach stabilnych hydrologicznie;
- 3) należy dążyć do optymalizacji wykorzystania istniejących oczyszczalni ścieków oraz ich modernizacji; osady ściekowe mogą być wykorzystywane w celach rolniczych według odrębnych przepisów;
- 4) zaleca się inwentaryzację i likwidację niekontrolowanych zrzutów ścieków, w tym pochodzących ze zbiorników do gromadzenia ścieków;
- 5) wszystkie projektowane rurociągi i sieci przesyłowe należy lokalizować w korytarzach infrastrukturalnych z preferowaną lokalizacją wzdłuż dróg;
- 6) gromadzenie, odprowadzanie i unieszkodliwianie odpadów stałych realizowane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 7) zaleca się inwentaryzację i likwidację nielegalnych wysypisk odpadów;
- 8) ustala się upowszechnienie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, wielkogabarytowych oraz budowlanych, w tym wydzielanie odpadów niebezpiecznych;
- 9) dla modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych zaleca się stosowanie linii izolowanych, a docelowo kablowych linii podziemnych;
- 10) istniejące linie i słupy energetyczne linii wysokiego i średniego napięcia, mogące powodować kolizje z ptakami, zlokalizowane poza terenami zabudowy, należy wyposażać sukcesywnie w odpowiednie oznakowania zabezpieczające;
- 11) zaleca się termomodernizację budynków służących realizacji celów publicznych;
- 12) nie dopuszcza się umieszczania poza terenami zabudowy reklam i tablic informacyjnych, za wyjątkiem tablic, napisów i znaków związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym, gospodarką leśną, turystyką i edukacją;
- 13) zaleca się likwidację niewykorzystywanych elementów infrastruktury, a w szczególności słupów elektroenergetycznych, konstrukcji drogowych, drogowych obiektów inżynierskich.

3. Ustala się następujące zasady realizacji infrastruktury komunalnej dla terenów zainwestowanych:

- 1) zaleca się budowę oczyszczalni ścieków w gminach Wiskitki, Kowiesy i Nieborów;
- 2) zaleca się budowę lokalnych oczyszczalni ścieków dla terenów intensywnego rozwoju funkcji pozarolniczych w strefach PIR, w przypadku braku możliwości podłączenia do istniejącego zbiorczego systemu kanalizacyjnego;
- 3) w razie braku warunków realizacji sieci kanalizacyjnej, w zabudowie rozproszonej dopuszcza się indywidualne systemy asenizacyjne (szczelne zbiorniki na ścieki) lub indywidualne oczyszczalnie przydomowe w przypadku udokumentowania odpowiednich warunków gruntowo-wodnych i terenowych;
- 4) w ogrzewaniu budynków preferuje się stosowanie nowoczesnych, energo- i materiałooszczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw, w szczególności: drewna, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego, biomasy oraz źródeł odnawialnych, w tym energii słonecznej;
- 5) zaleca się rozbudowę gazowej sieci rozdzielczej oraz podłączanie nowych działek budowlanych do sieci;

- 6) ustala się realizację inwestycji ograniczających zanieczyszczenia azotowe pochodzące z rolnictwa, w szczególności budowę płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę.

DZIAŁ VI

USTALENIA DO STUDIÓW UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMIN, MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DOTYCZĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIA ZAGROŻEŃ ZEWNĘTRZNYCH

Rozdział 1

Obszary realizacji działań eliminujących lub ograniczających zagrożenia zewnętrzne

§ 21. Na terenie otuliny Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań eliminujących lub ograniczających zagrożenia zewnętrzne, zwane dalej strefami:

- 1) strefy funkcji ekologicznych obszarów oddziaływujących na Park:
 - a) OWE - strefa wzmocnienia powiązań ekologicznych,
 - b) OKE - strefa kształtowania sfery ekologicznej,
 - c) OMO - strefa minimalizowania negatywnych oddziaływań ciągów komunikacyjnych;
- 2) strefy funkcji kulturowych obszarów oddziaływujących na Park:
 - a) OZK - strefa kształtowania krajobrazu kulturowego;
- 3) strefy funkcji gospodarczych obszarów oddziaływujących na Park:
 - a) OIR - strefa regulowania i porządkowania intensywnego rozwoju funkcji pozarolniczych,
 - b) OOR - strefa kreowania ograniczonego rozwoju wielofunkcyjnego obszarów wiejskich,
 - c) OKR - strefa kształtowania krajobrazu rolniczego.

Rozdział 2

Ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin dotyczące kształtowania zagospodarowania przestrzennego w otulinie Parku

§ 22. 1. Dla otuliny Parku zaleca się zastosowanie warunków realizacji zainwestowania określonych w § 18 ust. 1, 4, 6, 11 oraz zasad realizacji infrastruktury technicznej określonych w § 20.

2. Nową zabudowę należy lokalizować w granicach obszarów wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia oraz zgodnie z określonymi w nich kierunkami zagospodarowania, a także obszarów wskazanych w ust. 5 oraz w § 23 ust. 4 i 6, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi.

3. Adaptuje się istniejącą zabudowę zrealizowaną zgodnie z obowiązującymi przepisami z możliwością jej rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego oraz wymiany przy zastosowaniu następujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) zaleca się zachowanie dotychczasowego przeznaczenia i sposobu użytkowania terenu;

- 2) zaleca się zastosowanie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 4 pkt 1 oraz pkt 3 – 9, przy czym zachowuje się wyższą wysokość budynków oraz dopuszcza się kontynuację geometrii dachu w części noworealizowanej;
- 3) dopuszcza się adaptację zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej do funkcji rekreacyjnej.

4. Dla wszystkich terenów planowanej nowej zabudowy nie związanej z produkcją rolną, dla których z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia brak jest obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zaleca się następujące warunki architektoniczno-urbanistyczne budowy, rozbudowy, podnoszenia standardu użytkowego i technicznego oraz wymiany zainwestowania:

1) ograniczenie realizacji:

- a) przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902, z późn. zmian.), jeśli przepisy odrębne nie stanowią inaczej,
- b) nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i szeregowej, z zastrzeżeniem § 23 ust. 3,
- c) nowych budynków w pasie szerokości 25 metrów od granicy lasów państwowych; ustalenie nie dotyczy gruntów rolnych i leśnych, dla których uzyskano zgodę na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia;

2) preferowana minimalna powierzchnia nowowydzielanej działki wynosi:

- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej – 1 000 m², preferowana 1 500 m², z zastrzeżeniem § 23 ust. 6,
- b) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – 2 000 m²,
- c) dla zabudowy rekreacji indywidualnej – 2 000 m²,
- d) akceptuje się istniejące podziały wydzielające działki budowlane o powierzchni mniejszej niż określona w pkt 2 lit. a) – c), pod warunkiem zachowania powierzchni biologicznie czynnej określonej w pkt 3;

3) preferowana minimalna powierzchnia biologicznie czynna wynosi:

- a) dla zabudowy usług sportu, turystyki i rekreacji indywidualnej – 65% powierzchni działki, z zastrzeżeniem ust. 6,
- b) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – 30% powierzchni działki,
- c) dla pozostałych typów zabudowy – 60% dla działki o powierzchni 1000 m² oraz 65% dla działki o powierzchni powyżej 1000 m², z zastrzeżeniem ust. 6;

4) preferowana maksymalna wysokość zabudowy, rozumiana jako największa odległość w rzucie prostopadłym pomiędzy główną kalenicą dachu budynku a gruntem rodzimym, wynosi:

- a) 9 metrów, łącznie z użytkowym poddaszem, dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej,
- b) 11 m dla zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej, z zastrzeżeniem § 23 ust. 2 i 4,
- c) dla zabytkowych zespołów zabudowy obowiązują historyczne gabaryty budynku,
- d) dla budynków użyteczności publicznej i obiektów budowlanych związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz ochroną lasów dopuszcza się inną wysokość, niż określona w lit. a) i b), jednak nie wyższą niż niezbędna dla danego przeznaczenia;

5) ograniczenie realizacji dachów płaskich do terenów produkcyjno-usługowych; preferuje się kąt nachylenia połaci dachowych 30⁰ - 45⁰;

6) ograniczenie realizacji dachów niesymetrycznych, preferuje się dachy dwu- i wielospadowe;

7 stosowanie stonowanej kolorystyki elewacji i dachów; preferuje się biel i brąz;

8) ograniczenie realizacji ogrodzeń z betonowych materiałów prefabrykowanych; preferuje się ogrodzenia ażurowe bez podmurówki lub z przerwami w podmurówce, o maksymalnej wysokości do 1,7 m;

9) budowę na działkach własnych małych zbiorników retencyjnych zbierających wody opadowe z terenów zabudowy.

5. Na terenach rolnych dopuszcza się realizację nowej zabudowy zagrodowej, z zastrzeżeniem § 23 ust. 1, po spełnieniu łącznie następujących warunków:

1) teren przeznaczony pod zabudowę położony jest poza obszarami o najwyższych walorach dla produkcji rolnej, prawnie chronionymi;

2) powierzchnia gospodarstwa spełnia warunki wynikające z przepisów odrębnych;

3) maksymalna wysokość zabudowy, rozumiana jako największa odległość w rzucie prostopadłym pomiędzy główną kalenicą dachu budynku a gruntem rodzimym, wynosi 9 m dla zabudowy mieszkaniowej oraz 11 m dla zabudowy gospodarczej;

4) uwzględnienie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 4 pkt 1 oraz 5 – 9.

6. Dla terenów lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i rekreacji indywidualnej, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 4, po uzyskaniu zgody właściwego organu na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne maksimum 20 % powierzchni działki i pozostawieniu 80% powierzchni działki w użytkowaniu leśnym.

7. Po uchyleniu lub przy zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia:

1) dla terenów zabudowy zaleca się utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia terenu jako preferowanego oraz dopuszcza się zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodzinną, mieszkaniowo-usługową, rekreacji indywidualnej lub wprowadzenie zalesień;

2) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu:

a) utrzymuje się dotychczasową intensywność zainwestowania, w tym:

- powierzchnię działki budowlanej,
- powierzchnię biologicznie czynną,
- wysokość zabudowy,

b) zaleca się zastosowanie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 4 pkt 1 oraz pkt 5 – 9, a dla terenów, dla których nie określono wielkości działki, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy, zaleca się dodatkowo zastosowanie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 4 pkt 2 – 4,

3) w przypadku nowego przeznaczenia terenu zaleca się zastosowanie warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 4.

8. Dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej dla obsługi istniejącego i planowanego zainwestowania, zgodnie z zasadami określonymi w § 20.

9. Dla wszystkich obszarów udostępnianych do zainwestowania obowiązują ustalenia ust. 1 – 8 oraz szczegółowe sposoby korzystania z tych obszarów określone w § 23 ust. 1 – 7.

§ 23. 1. Dla strefy OWE 1 w gminie Skierniewice i Puszcza Mariańska oraz OWE 2 w gminie Nowy Kawęczyn zaleca się:

1) niedopuszczenie do realizacji nowej zabudowy zagrodowej;

2) wprowadzenie pasów zadrzewień wzdłuż krawędzi doliny Rawki z zachowaniem otwarcie widokowych na dolinę oraz zapewnieniem naturalnego spływu powietrza umożliwiającego utrzymanie odpowiedniej łączności aerosanitarnej wysoczyzny i doliny Rawki.

2. Dla zabudowy produkcyjnej w strefie OIR 1 na obszarze pomiędzy zachodnią granicą działek 122 i 123 a ulicą Domarasiewicza w mieście Skierniewice dopuszcza się:

1) maksymalną wysokość 9 m w pasie szerokości 50 m od granicy Parku;

2) na pozostałym terenie wykonywanie budynków o maksymalnej wysokości 15 m, z możliwością realizacji, w przypadkach uzasadnionych technologią produkcji, części wieżowych budynków lub samodzielnych obiektów wieżowych wyższych niż 15 m.

3. W strefie OIR 6 w mieście Skierniewice dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej szeregowej.

4. W strefie OIR 7 na obszarze pomiędzy ulicą Czerwoną w jej planowanym przebiegu a zachodnią granicą działek 122 i 123 w mieście Skierniewice dopuszcza się:

1) realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w pasie szerokości 50 m od granicy Parku;

2) zmianę przeznaczenia terenów rolnych na cele nierolnicze na pozostałym terenie, przy czym dopuszcza się wykonywanie budynków o maksymalnej wysokości 15 m, z możliwością realizacji, w przypadkach uzasadnionych technologią produkcji, części wieżowych budynków lub samodzielnych obiektów wieżowych wyższych niż 15 m.

5. Dla terenu eksploatacji surowców mineralnych we wsi Paplin w strefie OOR 6 w gminie Kowiesy zaleca się:

1) rekultywację po zakończeniu eksploatacji złóż;

2) ukształtowanie leśnych i nieleśnych zbiorowisk roślinnych w sposób nawiązujący do otoczenia;

3) realizację terenowych urządzeń rekreacyjnych, głównie z naturalnych materiałów.

6. Dla strefy OOR 8 we wsi Jeruzal dopuszcza się realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej na działkach o minimalnej powierzchni 2 000 m².

7. Zaleca się wprowadzenie zalesień:

1) w strefie OWE 3 w gminie Kowiesy,

2) w strefie OOR 1 i OOR 2 w gminie Nieborów i w mieście Skierniewice w sąsiedztwie Lasów Nieborowskich.

Rozdział 3

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego i planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego

§ 24. W przypadku zmiany studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin wchodzących w granice Parku i otuliny zaleca się zmniejszenie wielkości terenów planowanych do zainwestowania na cele nierolnicze i nieleśne zgodnie z realnie określonymi potrzebami inwestycyjnymi.

§ 25. Zaleca się uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w całej zlewni Rawki i Suchej.

DZIAŁ VII
PRZEPISY KOŃCOWE

§ 26. Nadzór nad wykonaniem rozporządzenia powierza się Wojewódzkiemu Konserwatorowi Przyrody.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Załącznik nr 1
do Rozporządzenia Nr 4/2008
Wojewody Łódzkiego
z dnia 27 lutego 2008 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony
Bolimowskiego Parku Krajobrazowego

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków

(I – istniejące, P – potencjalne)

Lp.	Zagrożenie	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków	Rodzaj zagrożenia
1	2	3	4
1.	Nieproporcjonalnie duże, w stosunku do prognozowanego wzrostu liczby ludności, liczby zrealizowanych inwestycji i dotychczasowych trendów rozwoju, tereny planowane do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne.	Zmniejszenie zasięgu terenów planowanych do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne wyznaczonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.	I
2.	Presja inwestycyjna na tereny cenne przyrodniczo, w tym dolinę Rawki, powodująca fragmentację i likwidację terenów aktywnych biologicznie, zmniejszenie arealu lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na teren Parku.	Wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych.	I
3.	Postępujące przesuszenie terenu Parku, zwłaszcza terenów leśnych i łąkowych, m.in. na skutek przyspieszonego odpływu wody systemem rowów melioracyjnych, powodujące zmiany funkcjonowania ekosystemów wodnych, zanikanie stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, zmniejszenie arealu przyrodniczych siedlisk chronionych i niekorzystne zmiany w tych siedliskach oraz zmniejszenie retencji wodnej.	Poprawa retencji wód poprzez spowalnianie ich odpływu za pomocą progów ograniczających odpływ wody, zaniechanie lub ograniczenie konserwacji części rowów melioracyjnych, blokowanie odpływu wód ze śródpolnych nieużytków (oczek wodnych i mokradeł) oraz zachowanie śródleśnych i śródpolnych oczek wodnych, młynówek i mokradeł.	I
4.	Przerwanie lub ograniczenie funkcjonowania powiązań przyrodniczych w wyniku nasilającego się ruchu samochodowego oraz przebiegu trasy projektowanej autostrady A-2 i projektowanej linii szybkiej kolei TGV, a także modernizacji linii kolejowej Warszawa - Łódź.	Minimalizowanie skutków negatywnego oddziaływania układów komunikacyjnych poprzez realizację przejść dla zwierząt, ograniczenie prędkości pojazdów, tworzenie roślinnych stref buforowych.	I/P
5.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych spowodowane punktowymi zrzutami nieoczyszczonych ścieków bytowo-gospodarczych oraz spływami zanieczyszczonych wód z obszarów użytkowanych rolniczo, prowadzące do niekorzystnych zmian jakościowych i ilościowych roślinności oraz zgrupowań zwierząt, degradacji siedlisk i osłabienia procesów samooczyszczania, a także do ograniczenia możliwości gospodarczego i turystycznego wykorzystania wód.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w całej zlewni Rawki i Suchej. Tworzenie obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych.	I

6.	Istniejąca i potencjalna eksploatacja wód podziemnych skutkująca powstaniem nowych oraz powiększaniem już istniejących lejów depresji, przyspieszeniem zaniku mokradeł oraz trwałym ograniczeniem drenażu powierzchniowego i zmniejszeniem natężenia przepływu w ciekach przy zmniejszającej się alimentacji wód podziemnych.	Wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych.	I/P
7.	Sukcesja wtórna powodująca zmniejszanie areálu terenów otwartych (łąkowych, pastwiskowych i murawowych) oraz zmiany jakościowe i ilościowe związanych z nimi populacji roślin, zwierząt i grzybów.	Wdrażanie programu rolnośrodowiskowego. Utrzymywanie ekosystemów łąkowych i murawowych poprzez czynną ochronę (koszenie, wypas).	I
8.	Ekspansja i celowe wprowadzanie obcych i synantropijnych gatunków roślin, przyczyniające się do zmiany lokalnej różnorodności biologicznej.	Wykluczenie nasadzeń gatunków obcych.	I
9.	Wzrastające natężenie ruchu drogowego, w efekcie którego dochodzi do kolizji ze zwierzętami (płazy, gady i ssaki).	Rozpoznanie tras migracji zwierząt oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony w działalności inwestycyjnej. Realizacja bezkolizyjnych przejść dla zwierząt oraz w uzasadnionych przypadkach płotków naprowadzających umożliwiających bezpieczną migrację płazów.	I
10.	Zwiększająca się penetracja turystyczna terenów cennych przyrodniczo.	Koncentracja ruchu turystycznego na wyznaczonych szlakach turystycznych oraz przy tak zwanych „bramach do lasu” wyposażonych w urządzenia rekreacyjne.	I

Załącznik nr 2
do Rozporządzenia Nr 4/2008
Wojewody Łódzkiego
z dnia 27 lutego 2008 r.
w sprawie ustanowienia planu ochrony
Bolimowskiego Parku Krajobrazowego

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków

(I – istniejące, P – potencjalne)

Lp.	Zagrożenie	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożenia i jego skutków	Rodzaj zagrożenia
1	2	3	4
1.	Presja inwestycyjna na terenie otuliny Parku i w jej sąsiedztwie, powodująca izolację Parku, fragmentację i likwidację terenów otwartych, zmniejszenie areалу lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na teren Parku.	Wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych.	I
2.	Punktowe zrzuty ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych oraz spływy powierzchniowe z obszarów użytkowanych rolniczo i obszarów zabudowanych, przyczyniające się do zanieczyszczenia rzek wpływających na teren Parku.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w całej zlewni Rawki i Suchej.	I
3.	Zmniejszanie się w ostatnich latach zasilania opadowego, skutkujące okresowym zanikiem źródeł, mokradeł i cieków zasilanych wodami infiltracyjnymi.	Utrzymanie i zwiększanie powierzchni lasów. Poprawa retencji wód poprzez spowalnianie ich odpływu za pomocą urządzeń ograniczających odpływ wody, blokowanie odpływu wód z oczek wodnych i mokradeł oraz zachowanie śródleśnych i śródpolnych oczek wodnych i podmokłości terenu.	I
4.	Brak jednolitej polityki ochrony zasobów przyrodniczych i zarządzania krajobrazem na terenach funkcjonalnie związanych z Parkiem na skutek zróżnicowanych reżimów ochronnych, zagrażający ciągłości struktur przyrodniczych.	Zaleca się przyjęcie spójnej polityki ochrony zasobów przyrodniczych i zarządzania krajobrazem na terenach funkcjonalnie związanych z Parkiem.	I